

Evaluering af:

Huskunstnerforløb på Valhøj Skole – Skriv din egen krimi med inspiration fra scenekunsten

Kan metoder fra scenekunsten bruges i forfatterværkstedet?

Dét spørgsmål undersøgte forfatter Maria Rørbæk og skuespiller Lene Poulsen i et huskunstnerprojekt, hvor elever fra 4. årgang på Valhøj Skole i maj / juni 2024 skrev deres egne krimier.

Svaret er et rungende ja!

Dramaøvelser kan bruges til at sætte gang i fantasien og gøre det sjovere for børnene at skrive.

Vi har videreformidlet de redskaber og metoder, som blev udviklet i projektet, i to undervisningsmaterialer, som frit kan bruges af andre skoler: Metodekataloget: Dramaøvelser til krimiprojekt og Arbejdshæftet: Skriv din egen krimi med YouTube-detektiverne. Begge dele kan hentes på www.mariar.dk/undervisningsmateriale

I løbet af projektet evaluerede huskunstnerne løbende projektet med lærere, elever og bibliotekar Mette Ursula Jørgensen, der var tovholder på projektet.

I det følgende har vi samlet de vigtigste læringspunkter fra evalueringerne:

Vigtigt med grundig forberedelse: Allerede inden vi gik i gang, holdt huskunstnere, lærere og bibliotekar et forberedelsesmøde, hvor huskunstnerne præsenterede vores ideer og fik dem justeret til den konkrete virkelighed på skolen. Fx fik vi vigtig viden om, at elevgruppen på Valhøj Skole er meget blandet, og at nogle elever har meget svært ved at læse og tale dansk. På den baggrund tilpassede vi konceptet, så slutopgaven med at skrive en krimi blev meget stilladseret, da krimien kunne fortælles i rammen af et krimishow, hvor den overordnede ramme lå fast. (Se nærmere beskrivelse i arbejdshæftet). Det var også muligt at gå videre og skrive mere frit, men det endte med at alle skrev et krimishow. Denne opgave viste sig at fungere godt til elever på forskellige niveauer, da alle kunne nå i mål, men der også var mulighed for at udfolde sig mere detaljeret og kreativt indenfor rammen. Hvis vi ikke havde haft den tætte, indledende dialog med lærerne, havde vi nok lavet en for svær opgave. Vi justerede også projektet, så eleverne ikke skulle skrive om 'Mordet på Valhøj Skole' men om 'Forbrydelsen på Valhøj Skole,' så det ikke skulle blive alt for voldeligt.

Godt med løbende evalueringer: Vi afsluttede alle huskunstnerdage med en halv times evaluering med lærerne. Det var vældig godt og kan anbefales, da det gav mulighed for at lave løbende justeringer. Efter dag 1 snakkede vi fx om, at der næsten var for meget indhold i dagen, og at det var bedre med et mindre tætpakket program. Der var også lidt uro på dag 1, og vi talte om konkrete redskaber til at skabe mere ro i en stor gruppe elever,

og det gik meget bedre de næste dage. Fx aftalte vi, at lærerne havde ansvaret for at skabe ro inden vi gik i gang med at forklare en opgave.

Justeringer af rammen I dette huskunstnerforløb kom vi 4 hele dage (fra 8.00 – 13.30) med 2 ugers mellemrum. Vi er enige om, at der var for lang tid mellem huskunstnerbesøgene, og det er en bedre ramme at komme en gang om ugen. Elevgruppen har generelt sværere ved at koncentrere sig efter frokost, og har også sværere ved at samle sig om det samme projekt en hel dag, så på Valhøj Skole vil det nok være en bedre ramme, hvis huskunstnerne kommer fra 8 – 12. (Dette kan være anderledes for andre elevgrupper på andre skoler). Det vil også være bedre at gennemføre huskunstnerprojektet tidligere på året, så det ikke kommer oven i sommerferiestemning og eksamener på skolen.

Godt med dramaøvelser Eleverne var ikke vant til at arbejde med drama / teater på skolen. For nogle var det uvant og udfordrende, andre blomstrede helt op. Lærerne vurderer, at det er rigtig godt at inddrage teater og drama mere i undervisningen. Især blev de positivt overraskede over, at rigtig mange elever gerne ville præsentere for klassen, når det skete i dramaform. Den afsluttende præsentation af (den meget stilladserede) kriminovelle var et læseteater, hvor eleverne læste de replikker, de selv havde skrevet, højt for resten af klassen og i forhold til erfaringerne fra hverdagen var mange overraskende modige og læste højere end de plejer at gøre. En af lærerne sagde, at 'det var imponerende, at alle ville stå frem og sige deres replikker' og at det var inspirerende, at eleverne måske hellere vil fremlægge, når det er pakket lidt ind som skuespil.

Skriveleg medførte 'chokerende' meget skriveri Lærerne blev også meget overraskede over, hvor meget eleverne skrev, da vi lavede en øvelse, hvor de først skulle lege politijagt og bagefter skrive frit om en politijagt ud fra stikord. (Se evt. nærmere beskrivelse af opgaven i metodekataloget). Det gav lærerne inspiration til måske at arbejde med skrivning på en anden måde, og en af lærerne sagde, at hun var 'i chok' over hvor meget de skrev.

Til slut vil vi vurdere om, vi nåede de mål, der var sat med projektet:

- Institutionens mål med huskunstnerforløbet:

Mange af vores elever mister læse- og skrivelysten omkring 4. klasse. Derfor vil vi gøre en ekstra indsats for at øge deres interesse for litteratur på netop dette klassetrin. Vi håber, at dansklærerne får inspiration til nye og mere kreative måder at arbejde med litteratur.

Målet er helt sikkert indfriet, da dansklærerne har fået inspiration til nye måder at arbejde med litteratur, fx at inddrage dramaøvelser og lave skrivelege.

- Kunstnerens mål med huskunstnerforløbet:

Maria Rørbæk håber at blive udfordret i sin egen praksis og få inspiration til at bruge metoder fra scenekunsten i arbejdet med at ideudvikle og skrive fortællinger for børn. Hun håber også at komme tættere på sin målgruppe.

Lene Poulsen glæder sig til at eksperimentere med velkendte metoder i en ny sammenhæng.

Målet er indfriet. For huskunstnerne har det været sjovt og udfordrende at arbejde på en anden måde og som børnebogsforfatter er Maria kommet tættere på målgruppen. I sin egen praksis er Maria blevet mere

opmærksom på, hvor vigtigt det er at skrive ud fra et konkret sted – og at være på stedet og bruge sine egne sanser til at fornemme stedet.

- De deltagende børn/unges forventede udbytte af huskunstnerforløbet:

Vi forventer, at børnene vil få en større interesse for litteratur, fordi de selv prøver at skabe litteratur på en kreativ og legende måde, der inddrager deres sanser og fantasi og derved både får fremmet læselyst og skriveglæde.

På spørgsmålet om, hvad børnene selv synes om projektet, svarer de lidt forskelligt, fx:

Det var sjovt at lave politilegen og skrive om det bagefter

Det var skægt at fremlægge som et teaterstykke

Bogen var sjov og spændende

Det var kedeligt at skrive meget

Til næste gang vil det være bedre, hvis man ikke skal sidde ned på gulvet i så lang tid og lytte.

Det var fedt at udspionere Lene i kælderen

Det kunne være sjovt med flere lege, fx kunne man skulle lede efter spor.

Undervejs har vi helt tydeligt oplevet, at mange af eleverne var glade undervejs og fik sat gang i fantasien – og med en af lærernes ord, skrev de 'chokerende meget', da de med inspiration i 'politilegen' skulle skrive frit uden tanke på stavning og lignende. Vi og lærerne har også oplevet et engagement i forhold til den konkrete bog: YouTube-detektiverne, og vi håber og tror, at vi på denne måde har været med til at skabe en øget skrive- og læselyst.

Både huskunstnere og institution har mod på at videreudvikle huskunstnerprojektet med den kommende fjerde årgang.

Vi vil så have fokus på:

- 1) At bruge den positive feedback om, at eleverne fik mere mod på at stå frem og læse højt i projektet som afsæt til at have endnu mere fokus på at skabe et projekt, der styrker eleverne i at udtrykke sig kreativt overfor andre mennesker. Altså endnu mere fokus på at bruge skuespillerens redskaber til at fremlægge sin egen kreativitet.
- 2) At bruge den positive feedback om, at eleverne skrev chokerende meget i skrivelegen til at udvikle projektet med endnu mere fokus på skriveleg. Og at gøre det på en måde, hvor der bliver endnu større sammenhæng mellem det afsluttende resultatet (krimishowet) og øvelserne undervejs. Sådan at de fx laver en skriveleg om en politijagt og senere bliver bedt om at skrive en replik til en forbryder, der skal svare på spørgsmålet: Hvordan blev du fanget?
- 3) At ændre rammen for huskunstnerprojektet, så den passer bedre til målgruppens behov i forhold til hyppighed og længde af huskunstnerbesøgene. (1 uges mellemrum og eventuelt kortere dage).
- 4) At videreudvikle og forbedre metodekataloget / undervisningsmaterialet.

Lene Poulsen og Maria Rørbæk, juni 2024